

Posamezna štev. v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—. Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo je v Franciškanski ulici 8. Oporisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiisi se ne vračajo. Za oglašje se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašjanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Drago bi jih plačal, kdor jih ne pozna.

Naši klerikalci so taki hinavci, da pod solncem ni enakih. Njihovi voditelji vodijo čisto protinacionalno politiko in vendar se delajo pred javnostjo kot reševalci našega naroda. In ravno takrat, kadar napravijo kako novo lumparijo, vpijejo najbolj o svojih velikanskih zaslugah, o svojem vplivu, ugledu i t. d., a nasprotnikom očitajo najrazličnejše grehe, kot oni, ki vpije: „držite tatu“ — da more sam zbežati na varno.

Kdor naših klerikalcev ne pozna, kdor ne zasleduje delovanja njihovih poslanev in poslušajo samo njihove besede, bi mislil, da je klerikalna stranka prava sreča za Slovence, ker samo slovenski rodoljubje odseva iz njihovih besed na raznih shodih in sama ljubezen do našega ljudstva iz član- kov v njihovih listih.

Tako bi mislil, pravimo, človek, ki sodi samo besede in ne tehta dejanj ter ne primerja besed z dejanji.

Ako se dobro spominjamo, smo že pisali o kričnem protislovju med hvalisanjem klerikalcev o svojih vseh- hih in svojem vplivu ter med žalost- nim položajem, v katerem se nahaja zlasti v poslednjem času — odkar ga zastopajo v državnem zboru skoraj iz- ključno samo klerikalci — slovenski narod. V tem času, odkar klerikalni poslanci tako vestno vporabljajo svoj velikanski vpliv v korist slovenskega naroda, ne moremo zabeležiti niti ene same narodne pridobitve, niti ene sa- me izvojevalne zmage, pač pa celo vrsto porazov na vseh koncih in kra- jih, same nove udarce.

Oziroma ne, tudi vspehe smo iz- vojevali — v Trstu smo dobili „slo- venskega“ škofa Karlina in „Slovenec“ je razbunal to imenovanje kot izre- den vseh, radi katerega bi morali vsi Slovenci z največjim navdušenjem zapeti „hosana“ in se je celo obreg- nil ob tržaški slovenski organ, ker ni izšel povodom Karlinovega imenova- nja v svečani obliki s slavnostnim člankom, Karlinovim življenjepisom in še s kako prigodno himno Karlinu in klerikalni stranki na čast —

In kaj bomo imeli Slovenci od tega, da je Karlin imenovan za škofa tržaško-koprške škofije? „Slovenec“ zadostuje dejstvo, da je novi tržaški škof r o d o m Slovenec in že za to je pozdravil njegovo imenovanje kot posebno narodno pridobitev.

To lahko zadostuje „Slovenec“ in klerikalnim voditeljem, ki morajo s ta- kimi iluzornimi „vspehi“ zakrivati svo- je nevspehe, ali tržaški Slovenci ne bodo imeli čisto nič od tega, ako je njihov škof Slovenec po rojstvu, pač pa bi lahko imeli kaj od Karlinovega imenovanja, ako bi bil on Slovenec — po mišljenju in v svojem delo- vanju.

Za to pa tržaški Slovenci nimajo nobenih garancij, pač pa imajo Slo- venci v največjem času kaj slabe iz- kušnje s „svojimi“ škofi.

Jeglič je rodom Slovenec, ali kaj nam to pomaga, ko pa njegove de- ja-

nja niso čisto nič slovenska! Ta „slo- venski“ škof ni našel niti besedice obsodbe za ptujska tolovajstva l. 1908, pač pa je par dni za tem obsodil ljubljanske septembarske demonstraci- je, pri katerih se nobenemu Nemcu ni zgodilo nič žalega; v Kočevju je bil kaplan Kopitar, ki je bil zaveden Slo- vences in Nemci so zahtevali njegovo odstranitev iz Kočevja, a „slovenski“ škof Jeglič je takoj ubogal in kaplan Kopitar je bil kar ekspresno pre- stavljen!

S kratka, noben nemški škof ne bi mogel biti Slovencem manj naklon- en kot nam je „Slovenec“ Jeglič in za to nimamo Slovenci nobenega po- voda smatrati imenovanje dr. Karlina za tržaškega škofa za nekaj narodni vspeh že za to, ker je novi tržaški škof r o d o m Slovenec in bomo rajše čakali, da pokaže dr. Karlin z d e j a n j i svoje slovensko mišljenje.

Radi slovenskega vseučilišča so se klerikalci tudi postavljali v pozo nevstrašenih boriteljev za to našo splošno narodno zahtevo, ali kakor vsa znamenja kažejo, zlezejo klerikalci tudi pri tem vprašanju junaško pod klop in prestopijo iz opozicije v vladno „delavno“ večino, kot so to storili v hrv. saboru njihovi zavezniški frankov- ci in radičevci, ki so se združili s To- mašičem in njegovimi „munkači“. Tu- di naši klerikalci so taki „munkači“ in za to razširjajo v zadnjem času vesti, da so nastala v jugoslov. vseu- čiliščnem klubu nasprotja, ker si oni teh nasprotij želijo, da bi potem lažje prešli v vladni tabor in da bi mogli ta svoj korak lepše mas- kirati.

Da, drago bi plačal naše kleri- kalce — kdor jih ne pozna!

Iz slovenskih krajev.

Iz Krmelja. Svoj čas so bili pri- šli neki bogataši iz Dunaja pogledat rudnik krmelski, da bi ga kupili. Ali previdni morje so se zbalj pravčasno in niso marali poseči globoko v žep, boječ se da ne bi napravili prehud riziko. Od takrat obišče vsesok kaka višja oseba „Werk“. Pretečen teden je postal Krmelj oz. grajzerlijo sam de- želni glavni posl. Šuklje s svojim o- biskom. Kakšen pomen da ima prav- zaprav Šukljeta poset, tega navadni ljudje ne vemo, to ve pač samo ravnatelj Gmeyer in njegovi najbližji za- upniki. Samo toliko je gotovo, da se je plemeniti Šuklje prav posebno za- nimal za „Werk“ in si ga je dal od Gmeyerja vsega razkazati. Na Štraš- perku pri vstopu v takozvani „Marinen- Gesenke“ je tablica, na kateri se vedno čita, koliko vozičkov („huntov“) je prišlo isti dan venjak. V tablico je namreč zvrtnih 16 vrst lukenj, vsaka vrsta 10 lukenj, zgoraj pa so še dve posebej; in te značijo stotake. Kadar pride klinček v zadnji vrstici v zadnji luknjico, potem dene delavec ki vodi „šetje“ drug klinček v prvo od onih

dveh. To se zgodi redkokada. Tudi pl. Šukljeta je zanimala ta tablica in vprašal je Gmeyerja za pojasnilo, ker ni razumel. Ta mu brž razložil, da so tisti dan dobili že 150 vozičkov pre- moga iz rova. Delavec, ki je ta pogo- vor slišal pa se je na tistem smejal, ker je vedel, da je v resnici prišlo le 14 vozičkov premoga na dan iz do- tičnega rova. No ni nič hudega, gos- pod Ernest so se zmotili samo za približno 11 krat, saj se tako rado pripeti, da človek ucaših malo več pove, kakor je res. Kadar prižene ci- gaš svoje kljuse na semen, ga tudi ne more nikoli dovolj prehvaliti. Saj vendar vsak berač svojo malho hvali, pa bi gospod Ernest, ki niso nikakor berač, čeravno imajo veliko malho — svojega „Werka“ nepohvalili. Morebiti bo pa le šel „Werk“ v denar, ko de- nar k njemu noče priti.

Slovenski jug.

Potovanje kralja Petra. Te dni se je vršila pod predsedstvom kralja Petra seja ministrskega sveta, na ka- teri se je definitivno določil program za kraljevo potovanje v Italijo. Kralj odide dne 12. februarja preko Zem- na, Zagreba in Reke v Florenco, kjer bo oficijelen sprejem. Tu ostane kralj samo en dan, nato pa se odpelje s posebnim dvornim vlakom, katerega mu bo dal na razpolago kralj Viktor Emanuel, v Rim, kjer ostane 2 dni. Kralja bo razven dvorskega spremstva spremljal tudi ministrski predsednik Nikola Pašić in minister za zunanje zadeve dr. Milovan Milovanović. Pre- stolonaslednik se vrne z Riviere že dne 9. februarja, da bo v času odsot- nosti kralja vodil kraljevske posle.

Posledice Čarikovke avdijence. Poročilo smo že, da je imel ruski po- slanik v Carigradu, Carikov, na svo- jem povratku z Dunaja, kjer se je mudil radi privatnih zadev, v Belgra- du nekake konference s srbsko vlado, nakar je odpotoval v Sofijo, kjer ga je sprejel bolgarski kralj Ferdinand v privatni avdijenci, ki je zelo dolgo trajala. Carikova je kralj povabil tudi na obed. A komaj je Čarikov zapustil Sofijo in odpotoval naravnost v Pe- trograd, da obvesti rusko vlado o re- zultatu svojih konferenc v Belgradu in avdijence v Sofiji, postalo je zelo ak- tualno vprašanje o odstopu sedanjega bolgarskega kabineta. Malinov sicer še ni podal demisije, a vendar je svoj predstojeci korak že naznanil kralju z motivacijo, da radi nekih težkoč ne more več ostati na čelu vlade. Kaj je sklenil ministrski svet, katerega je Ma- linov takoj na to sklical, še ni znano. A vsi znaki kažejo, da je demisija Malinovega kabineta neizogibna, ker se navajajo mnoge težkoče, katere ba- je Malinov ne more preobvladati. Kot najvažnejši razlogi se navajajo: Malinov in njegovi ministrski tovariši so proti prijateljskim odnosom s Srbijo, do- čim Rusija odločno želi, da se ustva- ri med Srbijo in Bolgarijo kolikor boljše prijateljske razmere. Dalje se Malinovemu kabinetu nikjer ni posre-

čilo dobiti novega posojila, kar bi bi- lo neobhodno potrebno za pokritje dr- žavnega deficita in izvršitev oborože- nja armade. Končno pa so se tudi po- gajanja med bolgarsko in turško vla- do glede trgovinske pogodbe popol- noma ponesrečila, vsled česar je na- stala med obema državama carinska vojna. Išče se že naslednik Malinova, kar napravlja kralju Ferdinandu veli- ke skrbi, ker ne more lahko najti člo- veka, ki bi slepo izvrševal njegovo vo- ljo. Kot njegov naslednik se navaja šef bolgarske narodne stranke Gešov. Interesantno je, če se bo ta kombina- cija uresničila, kajti v tem slučaju bo moral nekaj žrtvovati ali kralj, ali pa Gešov, ker je splošno znano, da je njegova stranka največja nasprotnica germanske politike kralja Ferdinanda na Balkanu. Če pride v resnici do demisije Malinovega kabineta, je za nas najbolj interesantno vprašanje, ali bo Malinov naslednik odgovoril pri- čakovanju, da se enkrat za vselej uvede na Bolgarskem kurz prijateljske, sporazumne in bratske politike s Srbijo. In ravno to je bil menda namen Čari- kovega obiska v Belgradu in Sofiji. Ali se bo z demisijo Malinovega ka- bineta v resnici dosegel ta namen?

Arnavi v Črnigori. Kakor znano, so se Arnavi po udušenju lanske vstaje pričeli izseljevati v Črnogoro. Število emigrantov je že tako naraslo, da Črnogorci že ne vedo, kaj naj bi Arnavi delali. Azila jim nečejo pre- prečiti, dela pa tudi nimajo. Pred kratkim so imeli vsi arnavski emi- granti veliko zborovanje v Podgorici. Zborovanja se je udeležilo nad 2000 Arnavov in razven tega tudi mnogo Podgoričanov. Shod so sklicali črno- gorski narodni poslanci, ki zastopajo muslimansko prebivalstvo v Črnigori, Turk Odža Karadžević in Arnavi Adem Kolić. Vsi govorniki, 8 po šte- vilu, so izrazili kralju Nikiti svojo hvaležnost, da jih je tako prijazno sprejel in razumel njih težaven položaj. Dosedaj je pobegnilo v Črnogoro že okoli 7000 Arnavov. In da bi jih vlada lažje placirala, je pustila zapreti vse šole v Cetinju, Rijeci, Podgorici, Baru in Nikšiću. A še celo stavbe drugih uradov zato ne zadostujejo. Ker navalj Arnavov še vedno nečejo prenehati, so se Črnogorci že pričeli izseljevati. Vlada, kakor tudi občinstvo se nahajata v veliki zadregi.

Splošni pregled.

Minister notranjih zadev je vsem vladam poslal sledeči odlok: Kakor se razvidi iz raznih pritožb in iz po- ročil več deželnih mest, se je zgodilo več slučajev, v katerih se podatki pri ljudskem štetju niso zapisali v pole tako, kakor odgovarja resnici oziroma kakor je vsak zahteval. Tudi se je pri ljudskem štetju pojavil tu in tam narodni bojkot, s tem da se je ljudem zaradi njih narodnosti grozilo z škodo v trgovskem oziru, z odpovedjo stano- vanj ali s tem, da se jih odpusti iz

službe. V več odlokih na nižje urad- ništvo se je zahtevalo, da se mora v imenu miru in javnega reda strogo nastopiti proti vsakemu bojk- kotu iz narodnih ali politič- nih ozirov, in deželne vlade so bile pozvane svojim nižjim uradom strogo zapovedati, da imajo v tem smislu postopati. Paziti je pred vsem da se postopa tako enakomerno, da se ne zdi, kakor da bi bile posamezne stranke ali narodnosti različno upo- števanje.

Avstrijsko bojno ladjevje je po- stalo važno vprašanje, ki ga je reše- val marinekomandant Montecuccoli v delegaciji v Budimpešti. Sledeče šte- vilke pojasnjujejo razmerje naše po- morske moči nasproti tujim državam. Iz njih se vidi koliko izdajo države skupno, koliko za vojaštvo in koliko posebej za mornarico:

	skupni stroški	za vojaštvo	za mornar.
	v milijonih kron		
Anglija	5690.4	1514.4	975
Francija	3976.1	1185.3	360
Nemčija	9242	1786.8	520.7
Italija	2295	523.7	176
Rusija	6480	1550	247.8
Avstrija	4410.7	420	67

Iz teh števil se vidi, da Avstrija res malo izda za mornarico napram drugim državam, treba pa je pripo- miti, da je tudi lega Avstrije taka, da se ne more na morju meriti z drugi- mi državami, ker le mal njen del leži ob morju in nima velikih pristanišč niti morskih luk v oni meri, kakor jih imajo druge države.

Stranke v ruski dumi se dele sledeče: 55 poslancev desnice, 93 na- cijonalistov, 11 oktohistov desnice, 120 oktohistov, 11 zastopnikov poljskega kola, 7 zastopnikov poljsko- beloruske skupine, 40 progresistov, 9 mohamedancev, 50 konstitucionalnih demokratov (tzv. kadetov), 14 zastop- nikov delavske stranke, 15 soc. demo- kratov, 14 divjakov.

Ruska mornarica se pomnoži. Pomorska uprava bo predložila dumi načrt, da se spopolni ladjevje v Črnem morju. Treba bo za to svote 100 mili- jonov rubljev, dela v pristanih in na ladjedelnicah so preračunjena na 5 let.

Utrditve Vilsinga, ki je tako raz- burila evropsko javnost, ne bo imela zlih posledic. Belgija sama se bo po- godila z Nizozemskim v tem smislu, da ostane za slučaj vojne svoboda in neutralnost Selde vkljub utrditvi mesta nedotaknjena, da se s tem ne lomi pogodba z l. 1839.

Portugalske razmere so se po- polnoma umirile. Minister Machako se je izjavil, da se je fin. stanje izboljšalo in da je notranja politika mirna. Vlada hoče urediti tudi diplomatske razmere. V prihodnjem mesecu pride na vrsto predloga za ločitev cerkve od države. Razmerje do duhovščine in škofov je dobro.

Vstaja v Yemenu zahteva vsak dan novih turških čet. Poklicana je tudi že rezerva II. kora pod orožje, da se bataljoni pomnože na 600 mož.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetec.

Zdaj sta obvede medleči četi izginili. Prepadel, skoraj blazen od prestanih reči, je Roland gledal pred sebe... In pred seboj, ravno nasproti, je videl kameniti sedež, kamor so posajali obsojence, da izvrše nad njimi obsodbo... ne smrtne... nego obsodbo, tisočkrat strasnejšo od smrti... Kakšno obsodbo?... Takoj bomo videli. Roland je imel dve minuti presledka, v katerih so se odpi- rala njegovi duši neizmerna brezdnja misli, polna groze in so- vrašstva... Nato pa je zagledal skupino ljudi, ki je prihajala s konca mostu. Obstali so pred kamenitim sedežem — pred sedežem ob- sojenca!... Na sedež so privezali moškega, ki ga je nosila šestorica vojakov, zvezanega na rokah in nogah; glavo je imel zastrto s črnim pokrivalom obsojencev... In ko so ga krepko privezali na kameniti stol, se je skupina razgrnila in odstopila, tako da je mogel Roland videti. Nekdo je izpregovoril: — Odvezemite mu pokrivalo!... Roland je spoznal velikega inkvizitorja Foscarija — in poleg njega je spoznal rablja. Rabelj je snel obsojencu črno pokrivalo. In presunljiv krik, krik strašne tesnobe, krik, v katerem ni bilo nič človeškega glasu, se je izvil oteklim ustnicam Rolan- dovim: — Moj oče!... Moj oče!... To je moj oče!... Ko je Roland zagledal svojega očeta privezanega na kame- niti stol, je sam pozabil, da je priklenjen; njegove mišice so se napele v takim naporu, da so žile na čelu in na sencih izstopile

kakor modre vrvi, in se je zazdelo, da hočejo popokati... Brezuspšen napor! Členi verig so se zarezali v meso, in Roland se je ves razmesarjen zrušil nazaj.

Tudi stari Kandiano je bil spoznal Rolanda. Zamolklo ječanje je zagrgalo v starčevem grlu. Odslej pa do konca tega grozovitega prizora niti oče, niti sin nista več obrnila oči drug od drugega.

Pretrsljiv je bil ta medsebojni pogled obeh obsojencev, privezanih drug drugemu nasproti, sklonjenih drug proti drugemu, v legi, ki bi bila navdala s trepetom Danteja samega in zmedla njegovo domišljijo — pogled, v katerem so izbruhavala neizrazna čustva, pogled dveh mož, ki sta vedela, da se vidita poslednji- krat!...

In njiju ustnice, drhteče v mrzličnem trepetu so mrmrale nerazumljivo slovo, ki sta ga slišali samo njiju srci. — Naenkrat pa se je iznova začel Foscarijev glas: — Kandiano, tribunal vam v svoji modrosti daruje živ- ljenje...

Roland se je stresel; njegove oči so za trenotek popustile očeta ter se s strašno, tesnobno sprepostjo zacepile v velikega inkvizitorja.

Stari Kandiano je dvignil glavo rekoč: — S kakšno pravico me je tribunal sodil, ne da bi me za- slišal?

Njegov glas je bil čudno miren. — Tribunal, je odgovoril Foscari, je vodila višja korist re- publike. Sodil vas je in obsodil. Življenje vam je podarjeno... Toda Svet je moral ukreniti, kar je potrebno, da ne boste več v položaju škoditi republiki...

— Razumem! je dejal Kandiano z bridkostjo. Zbrali ste se v senci kakor strahotepci, in ste me sklenili pahiti v kako ječo, odkoder ne pridem več na beli dan... Naj bo! Toda čuvajte se! Kar je pravih mož, se bodo naveličali vaših zločinov... Pride čas, ko se bosta nebo in zemlja zgrozila nad vašimi zlo- dejstvi, ki jih kopicite, da morate zadoščati svoji častilepnosti! Kaj mi očitate? Pač menda to, da sem preveč spoštoval javno svobodo! Da nisem žrtvoval vaši žepi po oblasti in vašim ostudnim sumnjam celega naroda?... Toda še to — naj bo! Udarite me, ker sem bil čujoč varuh naših zakonov in sem mislil in

ravnal v zmislu večne pravičnosti!... Toda kaj vam je storil moj sin? Otrok dvajsetih let, gospodje! Če je v vaših srcih le še iskrica človečanstva, prizaneste mu. Prizaneste plemenitemu dekletu, ki plaka in obupava. To je moja poslednja prošnja. Za to ceno sem rad pripravljen končati svoje življenje v podze- meljski ječi ali pod svinčenimi strehami!...

— Kandiano, je dejal Foscari mrzlo, preden mine ura, boste svobodni!...

Rolandu je ušel krik veselja, in njegove uklenjene roke so se hotele iztegniti proti starcu, dočim so se mu oči zalile s sol- zami.

— Oče! O moj oče, svobodni ste! Foscari, bodite blago- slovljeni!

Mračen nasmeh je skrivil inkvizitorjeve ustnice.

Kandiano pa je prebledel od groze; njegovo lice se je po- kakor zid.

— Ah, je zamrmral, tega ne bodo storili. To bi bilo pre- strašno!...

Nesrečnik je razumel, kaj mu hočejo!

Zdaj je vedel!... Zdaj je vedel, kakšna je svoboda, ka- kršno je daroval Svet Detorice tistim, ki jim je hotel vzeti možnost, da bi mu škodili!

— Krvnik, je izpregovoril Foscari nenadoma, stori svojo dolžnost!

— Krvnik! je zajecjal Roland. Kaj ima krvnik opraviti, ko je moj oče svoboden?... Oh! je nadaljeval nenadoma, to je grozota! Milost, gospodje, milost! Usmilite se mojega očeta!... Ah, strahotepci! Na pomoč, pomoč!... Nel!... Milost! Milost!...

— Roland! Roland! je vzkliknil stari Kandiano v vzvišenem zatajevanju samega sebe, glej zdaj v stran!...

Toda Roland ga ni ubogal!

Gledal je naravnost!...

Njegove hipnotizirane oči se niso mogle odtrgati od straš- nega prizora. Gledal je in videl... videl vse do konca... Lasje so se mu ježili, mrzel znoj mu je stopal na čelo in telo se mu je skrčilo v strašnem naporu mišic, s katerim je hotel streti v verige...

(Dalle.)

Vstašem se je pridružio nadaljnih pet rodov. Turška vlada nikakor neče dati Yemenu zopet autonomije, ampak hoče vstajo s silo potlačiti in potem razmere na novo urediti.

Praski „Čas“ piše: Od potsdam-skega sestanka memškega cesarja in ruskega carja vlada negotovost med Anglijo, Francijo in Rusijo. Ta negotovost je še vzrasla, ko se je pojavilo vprašanje glede udržitve Vlisnigena. Nasproti naziranju Nemčije in Avstrije, da je to nizozemska zadeva in da nima nobena država pravico vtikati se v to vprašanje, stoji Anglija na drugem stališču. Anglija trdi, da je pri tem imela Nemčija svoje roke in da je prisilila Nizozemsko, da naj utrdi mesto. V Angliji se sodi, da Nemčija zato govori o plavnih tarifah, da bi bilo Nizozemsko tudi v slučaju, da se predloga ne sprejme, prisiljeno utrjevati svoje obzreje. Ako se torej Vlisnigen. Ako se torej Vlisnigen utrdi, bo to diplomatska nemška zmaga nad Anglijo in Francijo. Pravi se, da bo ruski minister zunanjih zadev Sasanov interveniral v Parizu in Londonu, na korist zapadnih treh držav, toda Rusiji se po potsdamskem sestanku ne zaupa. Situacija kaže, da sta Anglija in Francija osamotili. Zato se govori o zvezi med Avstrijo in Rusijo. Po umevanju francoskih listov je vse ležeče na tem, ali bo Avstrija soglašala z rusko-nemško pogodbo. To bilo znamenje, da se Rusija bolj bliža trozvezi, Avstriji-Nemčiji-Italiji, da si v tem pridobi bolj svobodno polje, nego je imela v zvezi z Anglijo. Rusija bi bila rada prosta od Anglije za svoje namene v Perziji. Turčija se je izrazila, da bi svoje pravice v Perzijskem zalivu rada branila sama, brez angleške pomoči. Turčija si lasti svoje pravice v perzijskem zalivu vkljub dogovoru z Anglijo. To se zdi Rusiji primeren čas, da najde pristo pot, in Nemčija skuša uresničiti pri tem svoje namene na zapadu in vzhodu.

DNEVNE VESTI.

Klerikalci se v Ljubljani že umikajo. Samo za to, da dobe večino v ljubljanskem občinskem svetu, so klerikalci po svoji volji prikojili in napravili za Ljubljano nov volilni red. Da dobe klerikalnega župana, so bili tako prepričani, da so že v Dalmaciji pisali, da bo poleti njihov slovensko-hrvatski šof **pozdravil tudi ljubljanski župana**, udeležence pa **pagostila mestna občina ljubljanska**, ki bo takrat že v klerikalnih rokah. Kmalu pa so klerikalci uvideli, da Ljubljana še ni dežela in da je v naši prestolici toliko naprednega življa in toliko sile, da klerikalci niti na **dostojno** manjšino misliti ne smejo. Klerikalci sami so že prepričani, da jim je že **odklenkalo** v Ljubljani in da **nikdar več** ne dobe večine. Da se v Dalmaciji izogone preveliki blamaži in da popravijo svoje preneglano pustolovsko poročilo o poletnem shodu, je sedaj v splitski „Hrvatski državi“ ljubljanski klerikalni voditelj povedal o ljubljanskih občinskih volitvah to-le: „Mi za sedaj **večine** ne želimo, marveč stopamo v volitve, da spravimo na magistrat ljudi, ki bodo kontrolirali delovanje liberalcev in jih vspodbujali na delo za korist in napredek Ljubljane. Nas vodi v volitve samo — ljubezen do našega glavnega mesta, one pa samo korito, korito in samo korito. Grozde je kisljo, kaj ne? Večino bi že radi, a to je vrag, da vodi klerikalce v volitve samo — **strah pred porazom**. Zato se umikajo, zato so tako ponižni.“

Mandelj jim je jezik zavezal. Klerikalci so zelo gostobesedni, kadar

jim kaže, sicer pa znajo tudi tako molčati, kot grob. Poslanec Mandelj je sedaj izdal posebno okrožnico. Oba napredna ljubljanska lista sta se že obširno bavila z Mandeljem in njegovo izjavo. Vsa slovenska javnost stoji samo pod enim utisom in to je, da je Mandelj razkril vso gnjilobo klerikalnega deželnega gospodarstva in uničujoče obsodil brezvestno in nevarno klerikalno deželnozborsko večino. Na vsi te očitke „Slovenec“ ne ve ničesar odgovoriti. Z molčečnostjo odobrava vse. Poskrbeli bomo, da izve sleherni človek, kako sodi klerikalni poslanec Mandelj o klerikalni politiki. Pokazali bomo, kako prav imamo, da pobijamo klerikalno svojat.

Klerikalci — osrečevalci kmeta? Naši klerikalci imajo vedno na jeziku velikansko skrb za našega kmeta. A dejstva kažejo, da ga samo izkoriščajo v svoje umazane namene in mu ne privošči nobene izobrazbe. Kako reklamirajo svojočasno z ustanovitvijo živilske zadruge v Goricanah. Govorili so, kako velikanskega pomena bo ta zadruga za našega kmeta, ker se bo kmet lahko tudi učil umne živinoreje. Res je sprejel deželni odbor v zavod tudi več gojencev, kmetijskih fantov, ki pa sedaj ne delajo ničesar drugega, kakor krmijo krave in kidajo gnoj. Naravno, da gojenci niso kaj takega pričakovali. Pritožili so se na deželni odbor, ki jim pa po stari navadi ni dal niti odgovora. Prišel je le neki klerikalni močitelj iz Ljubljane in gojence poštno okregal, potem pa je bila stvar rešena. Tako skrbje klerikalci za našega kmeta. Skrajni čas je že, da se naše ljudstvo enkrat spametuje in spozna, da so klerikalci le poguba našega naroda.

Junaštvo klerikalnih „Orlov“. Prijatelj našega lista nam poroča: Te dni sem šel po opravkih v Šiško. Nazajgrede srečam neko znano gospodično, s katero sem se začel takoj razgovarjati. Ko sem se hotel ravno posloviti od nje, skoči naenkrat k meni neki neznanec in začne prav nesramno vpiti nad menoj. Pozneje sem zvedel, da je ta junak navdušen „Orlo“. Zagrozil mi je celo, da se mi ne bo dobro godilo, ako še kedaj prestopim mejo Šiške. Vsled tega sem ga povabil, da naj me spremi do orožniške postaje, da se tamkaj natančno pogovoriva. A ko je ta poprej tako korajžni junak zaslišal besedo orožnik, se je zbal in urnih korakov pobegnil. Taka je olika klerikalnih „Orlov“. Človek ni niti varen pred njimi svojega življenja. Klerikalcem le čestitamo na takem naraščanju!

Pod kakimi pogoji dobi danes učitelj nadučiteljsko mesto? Župniki pošiljajo na učitelje, ki se potegujejo za kako nadučiteljsko mesto pismo take-le vsebine: Spoštovani gospod učitelju! Kakor sem izvedel, prosite za nadučiteljsko mesto v našem kraju. O vašem političnem prepričanju se ne čujemo ravno pohvalne izjave. Ker moram čuvati interes ljudstva, vam moram odkrito povedati, da dobite zaproseno učno mesto le pod sledečimi pogoji: 1. Da se za krajevne socialne razmere in zadeve sploh ne bode brigali 2. Da torej pod temi pogoji ne bode sodelovali pri nobenem društvu, ki bi nasprotovali mojemu delu. 3. Da se tudi sami ne bode udeleževali prireditve, ki bi se mi zdele nasprotne mojemu načelom. 4. Da sploh ne bode občevali s onimi ljudmi v kraju, ki so meni nasprotni. 5. Da ne bode naročeni na časopise, ki so nasprotni našemu duhu. 6. Da tudi v šoli ne bode ukrepali kaj, kar bi mi ne bilo po volji. 7. Da bode redno zahajali v cerkev in se udeleževali tudi popoldanske službe božje. Če ste voljni sprejeti tu navedene

pogoje, potem prosim, da se mi **pisмено zavežete jih izpolnjevati**. Hkrati pa prosim, blagovoli mi tudi naznaniti, če bi bili voljni tudi sodelovati pri naših društvi in prireditvah. **Le pod temi pogoji** Vas bodem priporočil na merodajnih mestih in **bodete službo tudi gotovo dobili**. Če pa morebiti ne bi bili voljni sprejeti omenjenih pogojev, moram pa v interesu ljudstva nastopiti pri merodajnih faktorjih **zoper Vas**. Z odličnim spoštovanjem N. N. župnik.

V Št. Vidu nad Ljubljano je zgradil neki posestnik ob Savi svojo lastno elektrarno z vodno močjo. Tok bo oddajal po primerni ceni strankam in zavodom. Tok je naročil do zdaj škof g. dr. Jeglič za svoje šolske zavode, potem nekaj šentvidčanov in kajpak tudi fajmošter g. Zabret za župno cerkev. A, da bi ne bilo treba instalacije plačati cerkvi, so šentviške device beračile po hišah denar in v resnici nabrale nad 600 K. Imenovani posestnik ima na Savi svojo lastno vodno pravico; naj bo torej le previden, da ne priraca k njemu dr. Lampe in mu izpiha za par kron te pravice!

Kako so ljubljanski Nemci in nemškutarji pri ljudskem štetju sleparili. Kaj pomagajo ministrski ukazi po izvršenih sleparijah pri ljudskem štetju? Nič! Pesek v oči so prebivalstvu in drugemu nič. V ljubljanski kazini se jim krohotajo. Minister Wickenburg je hotel „po ognju gasiti“, a se je le osmešil. Ljubljanski Nemci so nesramno sleparili. Svoje slovenske posle so brez njih vednosti in vprašanja vpisali z nemškim občevalnim jezikom, in če si takega Nemca in nemškutarja prijel zaradi te sleparske manipulacije, se ti je odrezal prav nesramno in neumno: „Bei mir müssen die Dienstboten deutsch verkehren!“ Tako so sleparili vsi Nemci-nacionalci! Zdaj pa pomislite, koliko slovenskih poslov služi v Ljubljani pri teh ljudeh. Tu naj da Schwarz in njegov referent o ljudskem štetju vse pole ljubljanskih Nemcev pregledati in po strogi reviziji črtati slovenske posle kot osebe z nemškim občevalnim jezikom. V Ljubljani bodo s to sleparijo Nemci naštet seveda kakih 500—600 takih poslov z nemškim občevalnim jezikom.

Pritožba iz občinstva. Znano je, da mestna ljudska kopel niti od daleč ne odgovarja modernim zahtevam, zlasti je kopališče veliko premajhno. Človek mora čakati pol ure ali pa še dalj, predno pride lahko na vrsto. Vrh tega je oskrbnik kopelji skrajno aroganten, tako, da so ga že vsi siti. Tako je v nedeljo neko osebo, ki se je pritožila, da nikakor ne more dobiti gorke vode v kopelji, čisto enostavno odsvolil z besedami: „Kar pojedite, ste že opravili.“ Mislimo, da je tako postopanje skrajno surovo in predrzno.

Na mestnem drsališču vladajo zares čedne razmere. Gospodje odborniki najbrže mislijo, da so s tem že vse opravili, ako se puste — v odbor voliti. Večina od njih sploh v celi sezoni ne pride blizu, ostali pa prepušče vse odločevanje nastavljenju Korošcu, oziroma njegovi ženi. Tako je toraj mogočnoma nastavljenčeva žena-blagajničarka ukrenila včeraj v nedeljo, da ostane drsališče od 12. ure popoldne do 5. ure popoldne — zaprto, za kar je manjkal sleherni povod. Imeli smo včeraj celi dan severno vreme, ob katerem solnčna toplota nima skoro nobenega vpliva na led. Tudi je nesmisel ohranjati led, ko gre sezija itak proti koncu in napravi lahko že prvo južno vreme konec našemu veselju. Dasi se je že opoldan protestiralo od več drsalcev proti namenu,

led do 5. ure zvečer zapirati, — morali smo vendar čakati do 1. ure 24 minut popoldan, da se je zljubilo blagajničarki drsališče otvoriti, med tem ko je bilo nemško drsališče celi dan nepretrgoma odprto! — Mislimo toraj, da nikakor ne gre, da bi bili drsalcji odvisni od komoditete blagajničarke, ki tako samopasno odločuje, da li bo drsališče odprto — ali ne! Obrnili bi se bili tozadevno na odbor, toda po zahtilu in lastni skušnji nekega gospoda drsalca ostanejo slične pritožbe brezuspešne, ker baje ta odbor že bogve koliko časa ni imel nikake seje! Konečno bi še pripomnili, da je bilo radi arogantnega nastopa blagajničarke že v prejšnjih letih obilo pritožb in prosimo, da poseže že vendar enkrat odbor energično vmes, da bo temu konec. Kot vzgled mogočnosti in neuljudnosti blagajničarke naj služi izrecni odgovor, ki ga je dobil neki gospod v nedeljo na živahno a dostojno reklamacijo, da se drsališče vendar otvori, ki se dobesedno glasi: „Pa glih zanalašč ga ne bom odprla, ker je tako siten!“, dočim pa moramo priznati, da je njen mož gospod Korošec radi svoje uljudnosti in postrežljivosti splošno prijubljen, toda godi se mu od strani njegove žene, kakor svojcas Sokratu od strani njegove ljubeznive ženice Ksantippe. Odbor blagovoli toraj odrediti, da bo odlej pri občevalju s strankami imel besedo gospod Korošec in ne — njegova Ksantippe.

5. notarijat v Ljubljani. Kakor se nam iz Dunaja poroča, namerava justično ministrstvo kreirati novi, 5. notarijat v Ljubljani. Ministrstvo se je tozadevno obrnilo na tukajšnje notar-sko zbornico z vprašanjem, kako stališče zbornica zavzema napram ustanovitvi novega notarijata. Zbornica se je baje izrekla proti ustanovitvi v Ljubljani, pač pa bi ne imela nič proti temu, če bi se v Novem mestu ustanovil poleg sedanjega, še en nov notarijat. Ker pa ministrstvo ni obvezno na mnenje zbornice, se je odločilo za sedaj le za ustanovitev novega notarijata v Ljubljani. Ta notarijat se že v kratkem ustanovi, obenem pa razpiše mesto notarija. Za to mesto se potegujejo posebno Nemci. — Tako pravi naše dunajsko, za včerajšnje število prepozno poročilo. Mi pa smo izvedeli tudi tukaj, da se je glede nameščenja tega notarijata sam dr. Tavčar pri neki posebni priliki izrazil, da se ta notarijat podeli Hafnerju, bivšemu notarju v Kostanjevici, ter da z ozirom na znano Hafnerjevo afero to rehabiliteto odobrava, dasiravno je Hafner klerikalec. Tudi mi smo mnenja, da je še vedno bolje, če dobi novi notarijat Hafner, kot pa da ga dobi zopet kak Nemec, glede števila pa mislimo, če Ljubljana prenese 30 odvetnikov, prenesla bo tudi 5 notarijatev.

Slovensko deželno gledališče. Danes, v torek se ponavlja Leona Falla melodijozna opereta „Ločena žena“, ki je dosegla v nedeljo velik uspeh. Opereta je kar najskrbnejše naštudovana in deloma novo zasadena. Afera Kleindienst-Praprotnik pred sodiščem. Včeraj se je vršila pred ljubljanskim deželnim sodiščem obravnava proti gostilničarju Ivanu Kleindienstu iz Predloga pri Radovljici, ki je, kakor znano, dne 29. marca 1910 udaril Petra Praprotnika, uradnika radovljiške posojilnice s tako silo po glavi, da je isti nato za bolečinami umrl. Obtoženeč je bil obsojen po § 411 na 14 dni zapora, civilno pravni zahtevki tožitelja — vdove pokojnika — pa so bili zavrnjeni.

Zakaj dela mestna policija pri „Unionu“ izjeme? Dočim se pri vseh prireditvah v ljubljanskem mestu z vso strogostjo gleda na varnostne odredbe,

je šef mestne policije g. Johann Lauter slep in gluha kadar pride inšpicirati „Union“. Pri veseljah in koncertih so namreč postranski prostori unionske dvorane zabasani z garderobo, dasi bi moral biti tamkaj izhod za silo, kakor je tudi s svečami označeno. Če bi nastal ogenj na straneh, je življenje ljudi v dvorani v največji nevarnosti. Zahtevamo, da se ta nedostatek takoj odpravi. Sveče pri izhodih za silo vendar niso za to, da gore le na čast Lauterju!

Odborova seja „Matice Slovenske“ dne 25. januarja 1911. Predsednik se spominja pokojnega Matičnega sodravnika prof. Apiha, ki je zadnja leta na temelju arhivnih raziskavanj pripravljaval zgodovinsko delo o kmetstvu za Marije Terezije in Jožefa II. — Dne 3. decembra je Matica priredila Pleteršnikov večer, dne 11. decembra pa Vrazovo akademijo; predsednik zahvaljuje vse poedince in društva, ki so pomagala pri decembrskih prireditvah, zlasti sl. „Glasbeno Matico“. Na sestanku zastopnikov jugoslovanskih kulturnih društev dne 10. in 11. decembra je Matico zastopal predsednik (ustanovila se bo zveza jugosl. kulturnih društev); komuniste o sestanku izide v tisku. Dne 22. januarja je predsednik Matice zastopal na izvanredni skušnji „Matice Hrvatske“, kjer se je sprejela stvarna spojitev „Matice Dalmatinske“ v „Matico Hrvatsko“, in na konferenci, ki se je vršila po skupščini, in sicer 1. o čistočih hrv. književnega jezika, 2. o knjižarskih prilikah (sprožila se je misel o ustanovitvi posebne knjigarne, ki bi služila jugoslov. književnim društvom). „Mat. Slov.“ je želela po zgledu drugih slovanskih centrov s primerno prireditvijo proslaviti spomin Tolstega, a ni bilo odziva, kakor sploh nekatera slovenska društva oziroma organizacije na primerne pozive ali predloge niti ne odgovarjajo. — Iz gospodar-skega odseka: Plačalo je za leto 1910 3905 članov. Letnina znaša 15.844 K 14 v.; za društvene knjige je Matica izdala 17379 K 88 v. Dosedanji deficit je ves poravnal. Članarina je po pravilih 4 K; z dvokronskimi člani, ki bi dobivali le leposlovne knjige, bi Matica prišla v neprimerno oškodovana znanstvene publikacije. — Iz znanstvenega odseka: Izdoločanje načrta za glasbo v Jugoslav. Enciklopediji je Zveza slov. pevskih društev poverila artističnemu odseku „Glasbene Matice“. Na sestanku geografov in prirodopiscev se je sklenilo, v Enciklopedijo sprejeti tudi „species“; na sestanku pravnikov se je naglasilo, da je treba statistiko razdeliti po strokah in da je načrt za pravo izpopolniti oziroma izpremeniti. O vseh teh načelnih vprašanjih je Znanstveni odsek sklepal dne 23. januarja v prisotnosti in ob sodelovanju predsednika Jugosl. Akademije znanosti, P. Smičiča, in gg. prof. dr. Jos. Šilovića in dr. Mavrovića iz Zagreba. Abecedarji za manjše članke, zlasti biografije, ki bodo za mnogo strok bistvo Enciklopedije, so deloma že sestavljeni. Srbi so z delom po priliki tako daleč kakor Slovenci. Težave, ki so nastale med Bolgari, se bodo očividno poravnale. — Iz umetniškega odseka: Poroča se o dosedanjih pripravah za študije o slov. hiši, ki jih slavni „Rudolfinum“ po pravici smatra za svoj delokrog, o umetniški topografiji slov. dežel, ki jo je Matica prepustila „Društvu za kršč. umetnost“. Matica bo „Deželni umetniški svet“ poprosila podpore za izdajanje „Umetniškega Kola“. Poziv „Lade“ na jugoslovanski Kongres je prišel pozno in brez določenega dnevnega reda. Matica je publicirala poziv poljske „Rzeźba“ (Kiparstva) na udeležbo pri kiparski razstavi v Krakovu.

MAURICE MAETERLINCK:

Smrt mladega psička.

(Iz knjige „Les double jardin“ prev. dr. V. Z.)

(Dolje.)

Niti zvoka našega glasu ne opazijo, če ni ravno preteč in zro na nas z nezaupno osuplostjo konja, ki mu strepeče v očeh še zbegana groza je lena in gazele, ko nas prvič ogledajo, ali pa s topo klavnostjo prežvekovalcev, ki gledajo na nas kakor na hipni, čisto nepotrebnosti dodatek k svoji paši.

Več tisočletij že žive te živali ob naši strani in so vendarle tako daleč našim mislim, našim nagnjenjem, našim navadam, kakor da bi bile iz najbolj tuje zvezde šle včeraj padle na našo zemeljsko oblo. V tej brezmejni razdalji, ki loči človeka od vseh drugih bitij, se nam je le z brezmejno potrebnostjo posrečilo, da smo jih spravili par iluzornih korakov naprej. In če bi jim dala priroda jutri, ne da bi izpremenila svoja čustva proti nam, razum in orožje, s katerim bi nas moga premagati — moram priznati, da bi imel resničen respekt pred togotno jezo konja, pred trmoglavim maščevanjem osla in pred razjarjeno krotkostjo osla.

Pred mačko bi se skril, kakor pred tigrom in celo dobrodušni, sve-

čanostno zaspani kravi ne bi dosti zapal. In če bi me našla kura s svojim okroglim, hitrim očesom, kakor bi bila zagledala polža ali črva, to bi me gotovo pogotnila.

V tej popolni malomarnosti in v tem nerazumevanju, ki vztraja v njih vse, kar nas obdaja, v tem svetu, ki nam noče ničesar razodeti, v katerem nosi vse svoj smoter hermetično v sebi zaprt, kjer je vsaka usoda nase navezana in kjer ne vlada drugo razmerje med bitji, kakor le ono, ki je med klavcem in žrtvijo med žreti in dati se požreti, kjer ne more nobena stvar iz svojega ozkega kroga in kjer ustvarja le smrt okrutna razmerja posledice in vzroka med sosednimi bitji, kjer ni niti najneznatnejša simpatija zavedno preskočila ograje enega plemena: v takih razmerah torej se je med vsem, kar na zemlji diha, posrečilo le eni živi stvari prelomiti usojeni krog, priti ven preko sebe same, se povzdigniti gori do nas in končno zapustiti ogromni pas teme, molčanja in ledu, ki loči vse razrede živih bitij v tem nepojmljivem svetovnem redu. Ta žival, naš ljubi domači pes, ta je, čeprav se nam zdi tudi to, kar je napravil, ko se je povzdignil v svet, ki ni bil v njem rojen in ki ni bil zanj določen, nekaj čisto preproste in nič čudovitega — ta pes je vendar izvršil enega najneverjetnejših činov, kar jih nahajamo v

zgodovini življenja. Kdaj se je izvršilo to spoznanje človeka po živali, ta ne navadni prehod sence k luči?

Ali smo kodra, psa čuvaja ali dogo iskali med šakali in volkovi ali so prišli sami od sebe k nam? O tem ne vemo ničesar.

Kakor daleč segajo letopisi človeštva, je že pes ob naši strani kakor zdaj, toda kaj je vsa naša človeška zgodovina proti pradobi brez prič? Zmirom se nahaja v naših bivališčih tako zdavnaj že domač, tako na svojem meštu, tako vsem našim navadam prilagojen, kakor bi se bil pojavil na zemlji tak, kakršen je in obenem s človekom.

Ni si nam treba šele pridobivati njegovega zaupanja niti njegovega prijateljstva; kot naš prijatelj se rodi in veruje že v nas, predno so se mu odprle oči, da, še predno se je rodil, je že človeku udan.

Pa beseda „prijatelj“ še vedno ne izraža popolnoma njegovega ljubečega oboževanja. On nas ljubi in spoštuje, kakor da bi ga bili mi iztrgali iz ničesa.

Pes je predvsem naša stvar in polna prekipeljavajoče hvaležnosti in nam zvesteja, kakor punčica očesa. Pes je naš tajni in navdušeni suženj, ki ga nič ne oplasi, ki mu nič ne preseda, ki mu nič ne more vzeti go-reče vere in ljubezni. Na čudovit in

genljiv način je razrešil strašni problem, ki bi ga morala rešiti človeška modrost, če bi kak rod bogov zavzel našo zemeljsko oblo.

Pripoznal je odkrito, nepreklicno, vestno, da ga človek presega; udal se mu je z dušo in telesom, brez kakih tajnih misli, ne da bi se želel kdaj vrniti, in ohranil od svoje neodvisnosti, svojega instinkta le toliko, kolikor je neobhodno potrebno, da živi tako, kakor je priroda predpisala njegovemu plemenu.

Zneko sigurnostjo, nepriljenostjo in preprostostjo, ki nas nekoliko preseneča, ker se imamo za boljše, mogočnejše kakor vse, kar obstaja, se izneveri pes zavoljo nas živalstvu in zataji brez pomisleka svoje plemo, svoje bližnje, svojo mater, da, celo svoje mladiče.

A ne ljubi nas samo s svojim razumom in s svojo zavestjo; ravno instinkt njegove pasme, vse ono podzavedno njegovega plemena — kakor da bi mislilo le na nas in na našo korist. Da bi nam mogel bolje služiti in se prilagoditi našim raznovrstnim potrebam, je vzel nase najrazličnejše oblike in je znal lastnosti in sposobnosti, s katerimi nam je na razpolago, variirati v neizmernosti.

Če nam mora pomagati, ko zasledujemo divjačino na planjavi, se mu noge navadno podaljšajo, gobec se

mu zoži, pljuča se mu razširijo in hitrejši postane od jelena.

Če se skriva naš plen v hosti, nam ponuja voljni genij njegovega plemena, da bi tako naglo prestregel naše želje, jazbecarja, nekako vrsto kače brez nog, ki zleze v najbolj nepredorno goščavo.

Ako naj čuva naše črede, mu podeli zopet isti dobrotni genij temu primerno rast in razum, potrebno energijo in čuječnost. Ako smo ga določili, da varuje in brani naš dom, mu postane glava okrogla in ogromna, zato da bi mu bilo zobovje močnejše, strašnejše in upornejše.

Če se selimo z njim proti jugu, mu postane dlaka kratka in lahka, da bi nam mogel slediti tudi pod žarki močnejšega solnca. Če pa gremo proti severu, se mu tace razširijo, da more boljše stopati po snegu, dlaka se mu zgosti, da ga ne more mrz pritisniti, da bi nas zapustil.

Kadar pa nam je določen samo za tovariša v igri, kadar naj razveseljuje naš pogled in nam krasi in oživlja naše stanovanje, pa postane neverjetno srčan in eleganten, postane manjši od punčke, da nam lahko spi v naročju ob peči, da celo malce smešen postane, ako hoče tako naša muha, samo da bi nam bil všeč.

Deželno pomožno društvo za bolezni na pljučih imelo bo dne 14. februarja ob pol 6. uri zvečer v poslopiju c. kr. deželne vlade izvanredni občni zbor, na katerem bo sklepalo o pristopu „avstrijskemu osrednjemu komitetu za odvratanje jetike.“ Ta komitet naj bo nekaka vez med avstrijskimi društvi na eni strani in med enakimi ustanovami v inozemstvu in naj tako zasleduje in posreduje vse, kar more biti boju proti jetiki v korist. V ta namen bo osrednji komitet leto za letom prirejal tudi splošne shode proti jetiki, pri katerih bo mogel sodelovati vsakdo, ki se zanima za boj proti jetiki.

Občni zbor društva „Pravnik“ v Ljubljani se je vršil včeraj zvečer v Nar. domu pod predsedstvom dr. D. Majarona, ki je povdarjal, da je izdaja zbirke Zakonov v slov. jeziku v preteklem letu zopet napredovala, da brez potrebne podpore od kompetentnih faktorjev. Prestava obč. drž. zakona z novelami vred bo po zaslugi okr. sod. Regali že letos dokončana in s tem najlepše proslavljena stoletnica našega obč. državlanskega zakonika. Dr. Stojan je podal takšno poročilo. Članov šteje „Pravnik“ 205, naročnikov na društveno glasilo pa je poleg članov še 186. Izdali so se od društva: Stefan Lapajne: Osnovni zakoni ter dr. E. Volčič: Zakoni o nespornem sodstvu ter dodatki k civilno-pravnemu redu. Prošnje na dež. odbor in mestni magistrat radi podpore, oziroma prošnje, da bi se brezobrestno mestno posojilo ne izterjevalo, so ostala brezuspešna. Po blaginjskem poročilu, ki ga je podal dr. Svigelj je imelo društvo K 3951-83 dohodkov ter K 3574-40 izdatkov. Zaostanki članarini znašajo čez 300 K. Po knjižničarjevem poročilu (glavar Lapajne) se da odboru in zlasti 10letnemu blaginjsku dr. Svigelju absolutorij. Predsednikom se zopet izvoli dr. Majaron, v odbor pa dr. Papež, dr. Svigelj, dr. Mohorič, glavar Lapajne, dr. Oblak, dr. Lavrenčič, ter Iv. Škarja, kot zunanji odborniki dvorni svet. Babnik, dr. Hrašovec v Mariboru ter dr. Zuccon v Poreču, za preglednika sod. nadsv. Polec ter dr. Munda. Pri slučajnostih se razvije po inicijativi prof. dr. Hešiča debata radi jugoslovanske enciklopedije.

Sokolska župa Ljubljana I. priredi za vadiateljske pripravnike in starejše telovadce župnih društev šestredeljski župni vadiateljski tečaj. Tečaj se prične v četrtek 2. februarja dopoldne ob polu 10. uri v telovadnici Sokola I. — V strokovno naobrazbenih vadiateljih je moč in in napredovanje naših društev in vsega sokolskega gibanja. Vadiateljski zbori in odbori, porabite priliko in skrbite za vadiateljski naraščaj! Naj ni društva, niti odseka v župi, ki bi ne poslalo vsaj 1 do 2 rednih bratov v ta tečaj!

Veliki lovski ples. Kakor smo že omenili, se vabila za lovski ples ne bodo razpošiljala posameznim osebam, ampak samo društvom in dostojanstvenikom, ki so prireditvi naklonjeni in so jo obljubili posetiti. V Narodnem domu se že dela s polnim parom, ter se pripravljajo prostori, stavijo paviljoni in krase dvorane. Dela se neprenehoma, zato pa delo tudi vidno napreduje — saj je pa tudi treba hiteti, ker v sredo zvečer se že vidimo na lovskem plesu — torej na svidenje!

Ponočna dirka čez grad. Včeraj zvečer je sedela v restavraciji pri „Auru“ Wolfova ulica št. 12 stalna družba, v kateri je prišel pogovor tudi na tekanje in dirkanje. Tekom pogovora je stavil restavater pri „Auru“ v starosti 51 let z 20 letnim gospodom tega omizja, da pride, ako pričetna v študentovskih ulicah teči čez grad in po drugi strani pri Florjanski cerkvi nazaj, prej ko on; stava je znašala 100 K. Nastavili so se razsodniki na obeh straneh in ob 10. uri 15 minut se je pričela dirka; a ob 10. uri 35 minut pridrvila sta po Florjanski ulici nazaj. Stava se je po razsodbi prič razveljavila, ker je diferenca razdalje znašala komaj par centimetrov. Tekma se dne 3. februarja ponovi ob istem času zvečer in pride gotovo do zaključka. Kdor izmed ljubljanskega občinstva želi tekmo videti, naj pride do 9. ure 30 minut gotovo v restavracijo k „Auru“.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Aehrenthalov ekspozé

Dunaj, 30. januarja. Danes ob 3. popoldne je zboroval delgacijski odsek za zunanje zadeve, kjer je imel zunanji minister grof Aehrenthal svoj ekspozé, ki pa je bil jako kratak in popolnoma brezbarven. Izjavil, da se od njegovega zadnjega govora politična situacija ni popolnoma nič izpremenila. Povdarjal je veliki pomen trozveze, toda govoril je večinoma samo o blaženi Nemčiji. Trozveza ima namen čuvati mir in obdržati status quo

v Evropi, zlasti pa čuvati integriteto Turčije in sploh balkanskih držav. Glede Rusije je izjavil, da pričakuje da bodo razmere sčasoma veliko boljše, kakor so dosedaj. Odgovarjal mu je dr. Kramar, ki je povdarjal, da Aehrenthal ni povedal ničesar drugega, kakor že v zadnji seji nemškega parlamenta kancelar dr. Bethmann-Hollweg. Nato je bila seja prekinjena.

Carinska vojna med Bolgarsko in Turško.

Sofija, 30. januarja. Bolgarski finančni minister Japčev je v današnji seji sobranja z ozirom na carinsko vojno s Turčijo predlagal, naj se uporablja generalni tarif za turški uvoz, ki določuje dvojno carino. Predlog je bil skoro enoglasno sprejet. Kljub temu pa se je bolgarski poslanik v Carigradu, Sarafov, še danes pogajal z velikim vezirjem glede sporazuma. Ker pa Turčija odločno vztraja na svojem stališču, ni pričakovati v doglednem času sporazuma med obema državama.

Seja srbskega ministrskega sveta.

Belgrad, 30. januarja. V današnji seji ministrskega sveta je odgovarjal vojni minister Gojković na razne interpelacije. Povdarjal je, da je položaj na Balkanu jako kritičen. Pričakovati je na spomlad važnih dogodkov. — Koncem svojega govora je izjavil, da je srbska armada naravnost uzorna in pripravljena za vsak slučaj.

Bosenski sabor.

Sarajevo, 30. januarja. V bosenskem saboru se je danes nadaljevala debata o poštni hranilnici. Debata se bo jutri nadaljevala.

Dr. Mazzura odložil adresni referat.

Dunaj, 30. januarja. V adresnem odseku je dr. Mazzura, član koalicije, odložil adresni referat in sicer radi enostavnega vzroka, ker je večina v adresnem odseku banu prijazna. Koalicija bo sestavila svoj adresni govor.

Hrvaški delegati v Budimpešti.

Zagreb, 30. januarja. Jutri odpo-tujejo novoizvoljeni hrvaški delegati za skupni ogrski državni zbor, v Budimpešto, kjer bo predsednik grof Pejačević preciziral stališče Hrvatov proti bančni predlogi.

Visokošolska stavka v Krakovu.

Krakov, 30. januarja. Stavka naprednih visokošolcev je v polnem tiru. Klerikalni dijaki so že jutraj ob 6. uri prišli na vseučilišče, da bi preprečili vstop naprednim visokošolcem. A ko so isti ob pol osmih prišli pred univerzo, so se klerikalci poskrili in zaprli vrata, nakar so svobodomiselnici s silo vlomili v vseučilišče in se postavili na rampi. Ko so zvedeli, da nekateri klerikalni profesorji kljub temu pri zaprtih vratih predavajo, se je naprednjakov polastilo strahovito ogorčenje. Udrli so v vse dvorane, kjer so se vršila predavanja in klerikalce izgnali in pognali na cesto. Nato so si svobodomiselnici razdelili službo tako, da ostane na univerzi vedno 200 dijakov kot straža, da ne pride noben klerikalni študent na univerzo. Ko je večina dijakov odšla, je stal pred vseučiliščem že močen policijski kordon, ki ni pustil nobenega napred. dijaka ven. Vsak kdor je hotel prodrati skozi kordon, je bil aretiran. Ob šestih zvečer je odšla močna četa naprednih dijakov proti vseučilišču, da prodere policijski kordon in prinese obkroženim 200 dijakom, hrano. V tem trenutku pa sta že obkrožili vseučilišče dve kompaniji infanteristov z nasajenimi bajoneti. Vseh 200 dijakov, ki so ostali na vseučilišču ni moglo nikamor. Akademski senat se ne upa zborovati na univerzi, vsled česar bo imel sejo kje v mestu. Vendar se o tem varuje stroga tajnost, ker se senat boji, da ne bi napredni dijaki preprečili sejo senata in priredili kravalov.

Krakov, 30. januarja. V pozni uri zvečer se je vršila seja akademičnega senata, na kateri je bilo sklenjeno, da se vseučilišče v Krakovu za nedoločen čas zapre. Po seji se je podal rektor v vseučiliško avlo, kjer se je nahajal socialistični državni poslanec Daszinsky, ki je pozivljaval napredno dijaštvo, naj vstraja do zadnjega v boju proti klerikalizmu. Rektor Witkowsky je moral obljubiti dijakom, da se pri izhodu nikomur ničesar ne zgodi, nakar so svobodomiselnici dijaki mirno zapustili vseučilišče.

Lvov, 30. januarja. Lvovski napredni akademiki so se izjavili solidarnim s krakovskimi tovariši in istotako pričeli danes s stavko.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut.
Tiska „Učiteljska uskarna“, Ljubljana.

Mali oglasi.

Kontoristinja, večša slovenske in nemške korespondence, kakor tudi stenografije in strojepisja, želi premeniti mesto. Gre tudi na deželo. Cenjene ponudbe se prosil pod šifro „19 T“ na inseratni oddelek „Jutra“. 55/6—1

Spretno šivilje in učenke se sprejme v Zatiški ulici št. 1. 50/3—1

Damska žalna in modna krila najnovejšega kroja od 5 K naprej. Samo v konfekciji A. Lukič, Pred Škofijo 19. 10—2

Stanovanje z dvema sobama in drugimi pritliklinami se odda s prvim majem. Kje pove inseratni oddelek „Jutra“. 63/2—1

Lepo solučno stanovanje v novi hiši s tremi sobami in drugimi pritliklinami se takoj odda. Novi Vodmat št. 145. 62

Išče se

kontoristinja

vešča slovenskega in nemškega jezika in z lepo pisavo, ki je toliko samostojna, da more tudi v pisarni s stranko občevati. Nastop takoj. Pismene ponudbe, spisane v slovenskem in nemškem jeziku z zahtevno po plači se naj oddajo osebnost pri „Prvi anonimni pisarni, Frančiškanska ulica št. 8 in sicer tekom današnjega dne po šifri L. B.

Šivilja kot začetnica s

se priporoča vsem cenjenim damam za trajno delo po najmodernejšem kroju.

Splošnovanjem

A. Rihar

Kolodvorska ul. 35, I. nadst. levo.

20 % ceneje!

20 % ceneje!

Ker opustim trgovino s konfekcijskim in galanterijskim blagom bodem

razprodala vso zalogo

za nad 20 % znižano ceno. Ne zamudite te prilike! Oglejte in prepičajte se!

Marija Vesely, Ljubljana
Cesarja Josipa trg št. 11.

Prodajalo se bo tudi na Vodni-kovem trgu vsako sredo in soboto.

Stanovanje

z dvema sobama in pritliklinami se odda takoj ali s 1. marcem. Istotam se prodaja omara za led (Eiskasten) z aparatom za oglenčeno kislino, tri dolge mize in dobro kolo. Naslov pove inseratni oddelek „Jutra“.

:: Učenec ::

se takoj sprejme v modni trgovini

A. Persché, Ljubljana.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, in se dobe pri

FR. ČUDNU

urar in trgovca, Ljubljana

Delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union“ v Bielju in Genovi.

Uhanl, prstani, briljanti itd.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Kite iz las

po 5, 7, 9 in 12 K. — Lasulje za gledališča od 3 K naprej; brade 1 K, dolge 1 K 20 v; krep za brade meter 1 K; lim za brade, šminke, puder in druge potrebščine za maskiranje, vse po zmernih cenah. Barve za lase in brado v steklenicah po K 2— in K 4— priporoča

S. STRMOLI, brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1 (zraven Čredjarskega mostu.)

Tovarniška znamka „IKO“.

Specialista: edina slovenska ura za telovadce. Dobi se samo pri trdnici: H. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg in Sv. Petra c.

Lastna tovarna ur v Švici.

„Narodna kavarna“

Fran Krapeš.

!Kolesarjem!

= v znanje! =

Kdor si hoče ohraniti svoje kolo v dobrem stanju, za časa rabe pa se ogniti mnogim stroškom, pusti naj svoje kolo v zimski seziji skrbno pregledati, očistiti ter v primerno temperiranem prostoru shraniti.

Vse to oskrbi proti mali odškodnini, primeren prostor pa da na razpolago

brezplačno

tvrdka

K. Čamernik,

specialna trgovina s kolesi in posameznimi deli

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

SODE

dobro ohranjene, stare in nove, velike in male, prodaja

IVAN BUGGENIG

sodar

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo želez. 5.

Alfonz Breznik

c. kr. zapriščeni izvedenec in učitelj „Glasbene Matice“.

Ljubljana, Kongresni trg 13, (poprej Gradšče 11).

Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun, (tudi specialitet) in muzikali. Najraznovrstnejša izbira in najcen.

izposojevalnica prvostolnih klavirjev in harmonijev. — Prodaja na najmanjše obroke — Ugodna zamena. — 10 letno jamstvo — Generalno zastopstvo dvorne in korme trvdke Czapska Röhler, Stelzhammer, Hötzl & Helz-

man, Manborg, Horugel I. dr.

Popravila in ugaševanja vseh glasbil sprejema najceneje — Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen.

Zahvala.

Za vse dokaze prijateljskega sočutja ob prebitki izgubi našega nepozabljenega

Tomo Aichholzer-ja

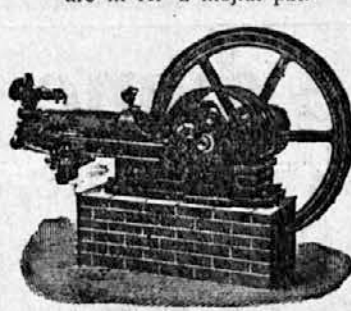
bodi na tem mestu izrečena vsem prijateljem in znancem pokojnika naša iskrena zahvala.

Zahvaljujemo se pa še posebno veseloštopani rodbini dež. poslanca preb. g. Košaka in celi njegovi hiši ter postajnemu uradništvu in osebju na Grosupljam za izkazano pomoč in podporo v težkih urah. Gg. tovarišem c. kr. drž. in c. kr. južne železnice na udeležbi pri sprevedu, za krasne darovane vence in za gniljve žalostinke pred hišo žalosti ter na pokopališču. Sploh vsem, ki so na kak način lajšali veliko bol, izrekamo našo najtoplejšo zahvalo.

Grosuplje - M. Ljubno, 30. prosinca 1911.

Žalujoči ostali.

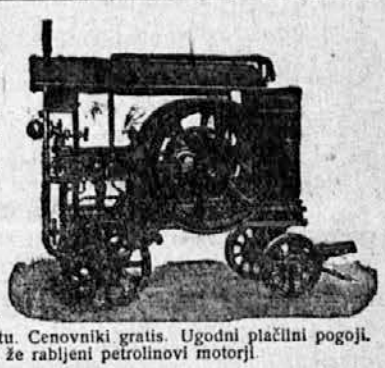
1 do 2 vin. obratnih stroškov na uro in HP z mojim pat.

motorjem z močnim pritiskom in za surovo olje od 16 PH naprej; 4 do 5 vin. pri molih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2—3 HP tudi stojče motorje

Tvornica motorjev I. Warchalowski Dunaj III., Paulusg. 1.

Na tisoče motorjev v obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji.

Zaradi inventure izredno znižane cene.

Raglan	za dame preje K 40—	sedaj K 12—
Gledališka mantila	„ „ „ 40—	„ „ 12—
Paletot	„ „ „ 60—	„ „ 16—
Pelerina	„ „ „ 15—	„ „ 8—
Kratki kožuhi	„ gospode „ 60—	„ „ 30—
Zimska ali sportna suknja „ „ „ 40—	„ „ „ 18—	
Obleka	„ „ „ 40—	„ „ 16—

Otročje obleke pod vsako ceno!

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič.

Ljubljana, Mestni trg 5.

„Jutro“ se prodaja v Trstu po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carduci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojaški trg,
Hrast. Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Gersina, Rojan,
Raunacher, Campomarzio,
Bruna, S. S. Martiri,
Ercigoj, ulica Masimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco,

Cechimi, ulica del Istra,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sete Fontane,
Gramaticopulo, ul. Bariera,
Spöder, ulica Bariera,
Lavrenčič, Vojaški trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Gepa,
Luzatto, ulica Aquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Železnik, Sv. Ivan,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.

